

De vrees voor de Wolf

Lydia Van Bouwel

Hebben de Scandinavische volkeren inderdaad meer respect voor de natuur dan de Latijnse? Deze mening zou best herzien kunnen worden. Toen onlangs enkele Wolven opdoken in verlaten uithoeken van Noorwegen en Zweden bracht dat een ware kruistocht tegen deze indringers op gang, ondanks de vele natuurbeschermingswetten die deze landen rijk zijn. Daarmee vergeleken hadden de enkele manifestaties van slecht humeur die men in Frankrijk bemerkten kon bij het herinvoeren van de Lossen maar weinig te betekenen.

Alles begon in 1983, toen men bemerkte dat een koppel Wolven dat dicht bij een Zweeds dorp nabij de Noorse grens legerde, zes welpen gekregen had. In 1984 stelde men twee nieuwe worpen vast, tot grote verbazing van de natuurvorsers: de Scandinavische Wolf, die men voor immer verdwenen waande ten zuiden van de Poolcirkel, was teruggekomen!

De oorsprong van deze kleine populatie was zeer stellig niet erg duidelijk. Volgens de een ging het om de uitbreiding van een inheemse, doch lang onbekend gebleven, stam. Volgens anderen waren het Russische Wolven die hier nieuwe jachtgebieden zochten na Finland en

Noord-Zweden doorgetrokken te zijn.

Ongelukkigerwijze liep het snel mis. De Wolven werden heel slecht ontvangen. De jagers vreesden voor het evenwel overvloedig aanwezige grootwild en de veefokkers voor hun schapen.

Op een kwade dag werden de Wolven er van beschuldigd op een plek op 160 km van Oslo de dood veroorzaakt te hebben van 140 schapen. Een werkelijke razernij maakte zich meester van de veefokkers en de jagers die

In Zweden vergaat het de Wolven al niet beter, ondanks de zeer strenge wet van 1968.

onverwijd ten strijde trokken. Er leven echter ongeveer 2.300.000 schapen in Noorwegen; 'veel te veel', zegt men, 'voor de bestaande marktsituatie'. Deze schapen worden naar men zegt aan hun lot overgelaten en elk jaar verdwijnen er zo'n 80.000 tot 100.000 van deze dieren door verscheidene oorzaken: diefstal, ziekten, valpartijen, zwerfende honden en dergelijke. Schade veroorzaakt door vleeseters wordt vergoed en dat aantal wordt geraamd op 4.000 dieren, lammeren inbegrepen.

Wat nu de Wolven betreft, ze kunnen ongetwijfeld verantwoordelijk gesteld worden voor iets meer dan een tweehonderdtal van deze verdwijningen, dat een uiterst klein percentage is van de doodsoorzaken. Nochtans, zijn de Noorse fokkers er in geslaagd de wet uit 1973, die aan de Wolf het statuut van beschermd dier verleende, te laten wijzigen. Men zag nu de overheden, belast met de bescherming van het vrijlevende wild een belangrijke premie uitloven voor de kop van el-

ke gedode Wolf. Vanzelfsprekend werd onmiddellijk een klopjacht op touw gezet en werd er een Wolf met een gewerschot gedood. Voor de aanvoerder van de jagers, een zekere Lars Saga, werd dat de aanleiding tot het organiseren van een triomftocht. Na het kadaver met champagne overgoten te hebben vervoerde hij het zegepraalend van dorp tot dorp tot in Oslo waar het op de trappen van het parlement tentoongesteld werd.

In Zweden vergaat het de Wolven al niet beter, ondanks de zeer strenge wet van 1968.

In Finland zijn de Wolven sinds 1978 wettelijk vogelvrij verklaard. Dit door twintig volwassen mannen doodgeschoten exemplaar heeft er alles van geweten. Liep alleen door de besneeuwde Finse bossen, niemand had geklaagd over bedreigde rendieren, schapen, honden of kinderen, de twintig jagers tegen het lijf. Na vier dagen moest hij het loodje leggen tegen de gelijktijd (ik heb een Wolf geschoten...) vurende overmacht. Een Wolf is een Wolf, je weet het maar nooit...

Want er werden lokale wettelijke regels ingevoerd, zodat men vaak niet alleen een Wolf doden mag uit zelfverdediging, maar ook wanneer men hen betrapt op het doden van een schaap. Bovendien eigent de politie zich het recht toe elk dier te doden dat er van verdacht wordt de openbare orde te verstoren, zodat Wolven geen schijn van kans meer hebben.

De collectieve hysterie breidde zich uit als een lopend vuurtje. In Zweden werd zelfs een Wolf afgeslacht die uitgerust was met een radiozender om zijn verplaatsing te kunnen volgen. In Noorwegen gebeurde een drama: een jonge man doodde zijn vriendin, menend dat hij op een Wolf schoot.

Uiteindelijk verdwenen de Wolven, de één na de ander. Zij lieten twee elkaar bekampende partijen achter: de triomferende jagers en de verbijsterde natuurbeschermers.

Waarom deze verbetering tegenover de Wolf in een land dat Lossen, Veelvraten, Bieren en andere vleeseters herbergt? De economische standpunten lijken maar zwak en men dient dus naar een andere uitleg te zoeken. In de eerste plaats dient men te bedenken dat in vele culturen de Wolf als een verpersoonlijking van het kwaad gold en nog geldt. Het is deze vanouds overgeleverde vrees en afkeer voor de Wolf -afkeer waartegen nooit iets ondernomen werd- die de jagers naar de wapens doet grijpen. Maar dat deze vrees zo levend is gebleven in de Scandinavische landen en dat hij zulk een weerklank heeft gevonden bij de autoriteiten, was een grote verrassing. Deze landen, soms zo streng bij de beoordeling van de kwaliteit van de natuurbescherming in de rest van de wereld, bleken toch geen dozijn Wolven op hun grondgebied te kunnen dulden...

Uiteindelijk resten er nog ongeveer honderd in Italië en een drie tot vijfhonderdtal op het Iberische schiereiland, waar hun aanwezigheid minder problemen schept dan de zwervende honden. Wij komen dus tot de slotsom dat er overal nog veel inspanning nodig is om aan de mens te leren de natuur te beminnen ter wille van hemzelf en dat, wanneer belangrijke waarden op het spel staan, de overheid toch de moed moet dienen op te brengen zich tegen de volkswil te verzetten.

■ Lydia Van Bouwel, Pyckestraat 57,
B-2018 Antwerpen.